

فضیلت اعتکاف

...وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهْرًا بَيْتِي لِطَائِفَيْنِ وَالْعَاكِفِينَ وَالرَّكْعَ السُّجُودَ... و نیز به ابراهیم و اسماعیل فرمان دادیم و با آن‌ها عهد بستیم که خانه مرا برای طواف کنندگان و معتکفان و رکوع و سجود کنندگان پاکیزه و آماده کنند... **سوره بقره، آیه ۱۲۵**

روایات صادر شده از معصومین علیهم السلام خبر از آن دارد که اعتکاف برکات زیادی برای معتکف به همراه دارد و لذا باید سعی کنیم طوری آداب اعتکاف را انجام دهیم که نهایت بهره‌های مورد نظر را ببریم.

در روایت از **پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ -** داریم: «مَنْ اعْتَكَفَ اِيْمَانًا وَ احْتِسَابًا عَفُوَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»؛ هرکس برای خدا و با ایمان کامل معتکف شود، گناهان گذشته‌ی او بخشیده می‌شود. **کنز العمال، ج ۸، حدیث شماره ۲۴۰۰۶**

پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - فرمود: «الْمُعْتَكِفُ يَعْتَكِفُ الذُّنُوبَ وَ يَجْرِي لَهُ مِنَ الْاَجْرِ، كَاَجْرِ عَامِلِ الْحَسَنَاتِ كُلِّهَا»؛ معتکف از گناهان باز می‌ایستد و بدین وسیله اجری مانند اجر کسی که همه‌ی نیکی‌ها را انجام می‌دهد، خواهد داشت. **کنز العمال، ج ۸، ص ۵۳۱**

و نیز **رسول اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ -** می‌فرمایند: «...مَنْ اعْتَكَفَ يَوْمًا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللّٰهِ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ اللّٰهُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ النَّارِ ثَلَاثَةَ خَنَاقٍ اَبْعَدَ مِمَّا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ»؛ هرکس روزی را معتکف شود برای جلب نظر خدای عزّ و جلّ، خداوند بین او و آتش جهنم سه خندق فاصله می‌اندازد که فاصله‌ی هر خندقی بیشتر از فاصله‌ی مغرب و مشرق است. **کنز العمال، ج ۸، ص ۵۳۲**

فضیلت اعتکاف در ماه مبارک رمضان

پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - همیشه دهه‌ی آخر ماه مبارک رمضان را اعتکاف می‌کرد، چنان که **امام صادق - عَلَیْهِ السَّلَام -** می‌فرمود: «اعْتَكَفَ رَسُولُ اللّٰهِ - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فِي الْعَشْرِ الْاَوَّلِ ثُمَّ اعْتَكَفَ فِي الثَّانِيَةِ فِي الْعَشْرِ الْوُسْطِيِّ ثُمَّ اعْتَكَفَ فِي الثَّلَاثَةِ فِي الْعَشْرِ الْاَوَاخِرِ، ثُمَّ لَمْ يَزَلْ يَعْتَكِفُ فِي الْعَشْرِ الْاَوَاخِرِ»؛ پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - در ماه رمضان در دهه‌ی اول معتکف شد، سپس در سال دوم، در دهه‌ی دوم معتکف شد، آنگاه در سال سوم، در دهه سوم دست به اعتکاف زد، پس برای همیشه دهی آخر رمضان را اعتکاف نمود. **وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۹۷، ح ۴**

حضرت صادق - عَلَیْهِ السَّلَام - می‌فرماید: «كَانَتْ بَدْرٌ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَمْ يَعْتَكِفِ رَسُولُ اللّٰهِ - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - فَلَمَّا اَنَّ كَانَ مِنْ قَابِلِ اعْتَكَفَ عَشْرِينَ، عَشْرًا لِعَامِهِ، وَ عَشْرًا قَضَاهُ لِمَا فَاتَهُ»؛ جنگ بدر در ماه رمضان واقع شد و پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - نتوانست [در آن سال] معتکف شود، پس در سال آینده بیست روز اعتکاف کرد، ده روز برای همان سال و ده روز بابت قضای سال گذشته **وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۹۷، ح ۲ و الکافی ۴ : ۱۷۵ | ۲**

معلوم می‌شود اعتکاف در ماه رمضان از ویژگی خاصی برخوردار است که یک نمونه از ثوابش آن است که سکونی از **امام صادق - عَلَیْهِ السَّلَام -** و آن حضرت از **پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ -** نقل نموده که حضرتش فرمود: «اعْتِكَافُ عَشْرِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّتَيْنِ وَعُمْرَتَيْنِ» اعتکاف ده روز در ماه رمضان معادل [ثواب] دو حج و دو عمره است. **وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۹۷، ح ۳ و المقتنع : ۶۶**

امام صادق - عَلَیْهِ السَّلَام - می‌فرماید: «كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ - إِذَا كَانَ الْعَشْرُ الْاَوَاخِرُ اعْتَكَفَ فِي الْمَسْجِدِ وَضَرَبَتْ لَهُ قُبَّةٌ مِنْ شَعْرِ، وَشَمَّرَ الْمِيزَرَ وَطَوَى فِرَاشَهُ»؛ همیشه این گونه بود که در دهه‌ی آخر [ماه رمضان] رسول خدا در مسجد معتکف می‌شد، خیمه‌ای از پشم برای او بر پا می‌کردند، و او پرده‌ای می‌آویخت و بستر خواب را جمع می‌کرد. **وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۹۷، ح ۱ و الکافی ۴ : ۱۷۵ | ۱**

امام علی - عَلَیْهِ السَّلَام - در زمینه اعتکاف **پیامبر اکرم - صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ -** می‌فرمود: «قَلَّمَ يَزَلْ يَعْتَكِفُ فِي الْعَشْرِ الْاَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوْفَاهُ اللّٰهُ»؛ پس پیامبر اکرم همیشه در دهه آخر ماه رمضان در حال اعتکاف بود تا آن وقت که خداوند جان او را گرفت. **بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۷**

۹ اردیبهشت ۹۳ به گزارش خبرگزاری فارس از قم به نقل از روابط عمومی و امور بین‌الملل آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه علیها السلام؛ آیت‌الله سید محمد سعیدی در دیدار اعضای ستاد اعتکاف که در سالن محراب حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه سلام‌الله علیها برگزار شد، اظهار داشت: بر اساس سنت نبوی، اعتکاف در دهه‌ی پایانی ماه مبارک رمضان مورد اهتمام است.

وی با بیان اینکه در کنار ترویج اعتکاف ماه رجب باید اعتکاف ماه مبارک رمضان ترویج شود، افزود: آنچه که امروز به عنوان اعتکاف مورد توجه قرار گرفته است، سنتی نیست که پیامبر بنا نهاده باشند.

تولیت آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه سلام‌الله علیها با بیان اینکه آنچه که بر اساس سنت و روایت اصل بوده امروز به حاشیه رفته است، گفت: حفظ سنت اعتکاف در رجب از وظایف و شعائر است و خلاف نیست، ولی مانعی ندارد که در ضمن این، سنت اصلی در میان مردم گفته شود و آنها را به این مسئله آگاه کرد.

وی توجه به این مسئله را برای جلوگیری از تحریف ضروری دانست و گفت: توجه به سنت اصیل نبوی، وظیفه‌ای بر دوش ماست که باید در مقالات، مراسم‌ها و خود ایام اعتکاف گفته شود.